

N:o 45.

Ank. till Riksd. kansli den 20 mars 1893, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om godtgörelse till åboen Carl Nilsson i Berg för utgift, som han i egenskap af förmyndare för aflidne arrendatorns af militiebostället Berg i Qville socken omyndiga barn fått vidkännas såsom arrendeskilnad för nämnda boställe.

(I. A.)

Af en inom Andra Kammaren af herr *C. T. Lind* väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 183) inhemtas att, sedan sergeanten *O. A. Lundqvist*, som genom kontrakt med Bohusläns regementes boställsdirektion af den 15 december 1871 erhållit arrenderätten till förra fänriksbostället Berg under tjugu år, räknade från den 13 mars 1873, den 25 april 1874 affidit, hans dödsbo, enka och minderåriga barn bibehållit arrenderätten af hemmanet till år 1879, då enkan Lundqvist försatts i konkurs, i följd hvaraf hon blifvit urståndsatt att längre bruka hemmanet, hvilket då öfvertagits af borgensmännen för den återstående tid, de i borgen gått, eller till och med år 1882. Då Lundqvists sterbhusdelegare icke kunde ställa ny borgen för arrendet, hade kammarkollegium, genom kontrakt af den 24 augusti 1882, upplåtit hemmanet under Lundqvists återstående arrendetid till den 14 mars 1893

åt annan person mot 481 kronors lägre arrende årligen, än det Lundqvist förbundit sig betala.

Sedan vederbörande kronofogde, å tjenstens vägnar, hos Konungens befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län begärt åläggande för enkan Lundqvist och Carl Nilsson i Berg, den senare i egenskap af förmyndare för Lundqvists barn, att godtgöra 1887 års skilnadsarrende för bostället med 481 kronor, hade förmyndaren, bemälde Carl Nilsson, genom Konungens befallningshafvandes utslag af den 9 juni 1888, ålagts att krafvet med ränta af myndlingarnes medel gälda, men då myndlingarne saknade tillgångar härtill, hade bemälde kronofogde, genom stämning till vederbörlig domstol, yrkat, att förmyndaren Carl Nilsson, som uraktlåtit att söka urarfvagörelse för sina myndlingar, sjelf måtte svara för myndlingarnes gäld eller arrendeskilnaden för åren 1886—1887 och 1888 jemte derå löpande ränta. Häradsrätten hade dömt bemälde Carl Nilsson, genom utslag den 28 april 1890, att utgifva sagda arrendeskilnad med 1,394 kronor 90 öre jemte ränta, och detta utslag hade af såväl Göta höfrätt som Kongl. Maj:t, der Nilsson sökt ändring, blifvit fastställt.

I följd häraf hade Carl Nilsson, enligt qvitto (tecknadt å Kongl. Maj:ts dom af den 21 september 1892) utbetalt 1,796 kronor 53 öre.

Om bemälde Carl Nilsson, i egenskap af förmyndare för Lundqvists barn, i enlighet med kongl. förordningen af den 18 september 1862, sökt urarfvagörelse för sina myndlingar, hade han, enligt hvad motionären vidare anført, varit fri från detta kraf och staten sålunda icke kommit att få denna inkomst.

Genom försummelse eller brist af kännedom om lagens föreskrift hade sålunda mannen i fråga hårdt straffats, ty ofvannämnda utbetalning af 1,796 kronor 53 öre hade medtagit nästan hela hans egendom, som bestått af en mindre hemmansdel med lösörebo.

Med afseende härå har motionären nu föreslagit, att Riksdagen ville besluta att till Kongl. Maj:ts förfogande bevilja 1,796 kronor 53 öre för att tillställas åboen Carl Nilsson i Berg, att godtgöras honom i egenskap af förmyndare för afidne sergeanten O. A. Lundqvists barn för den af honom till statsverket utgifna arrendeskilnad för åren 1886, 1887 och 1888 för militiebostället Berg i Qville socken af Göteborgs och Bohus län.

Enligt hvad utskottet inhemtat, har Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län i en med skrifvelse den 3 oktober 1889 till statskontoret öfverlemnad utredning rörande de s. k. skilnadsarrendena, som för utarrenderade kronoegendomar inom länet enligt då

gällande bestämmelser borde utgå, men hvilkas eftergifvande af Riksdagen ifrågasatts, upptagit ofvan omnämnda arrendeskilnad, 1,394 90 öre, för den af O. A. Lundqvist arrenderade kronoegendomen Berg inom Qville härad och socken.

I den af motionären omnämnda rättegång är, så vidt de utskottet tillhandahållna rättegångshandlingarna utvisa, endast pröfvad frågan, huru vida Carl Nilsson, på grund af underlåtenhet att för sina ofvan nämnda myndingar söka genom urarfvagörelse vinna befrielse från att ersätta ifrågavarande arrendeskilnad, gjort sig sjelf ansvarig för hvad deraf ej kunnat af myndlingarnes medel efter deras fader gäldas.

Genom kongl. cirkuläret den 16 maj 1890, angående befrielse från utgifvande af vissa så kallade skilnadsarrenden till kronan, är emellertid medgifvet, att oguldna sådana arrenden, hvilka tillkommit på grund af arrenden, hvarom kontrakt afslutats före 1884 års ingång, finge, derest icke kontraktet blifvit förverkadt genom vanhäfd eller arrendet vore att hänföra till de i kongl. kungörelsen den 13 juli 1887 bestämda undantag, arrendatorerne för arrendetiden intill den 14 mars 1889 eftergifvas och i kronans räkenskaper afskrifvas; och derest Carl Nilsson i föreskrifven ordning gjort framställning om ifrågavarande, på åren 1886—1888 belöpande skilnadsarrendens afskrifvande, föreställer sig utskottet, att dessa arrenden, såsom oguldna, kunnat med stöd af anförda cirkulär afskrifvas.

Ehuru väl sålunda skäl synas förefinnas för beredande af godtgörelse åt Carl Nilsson för hvad han i förevarande hänseende utbetalt, anser utskottet dock, att den derom nu gjorda framställningen icke bör föranleda någon särskild åtgärd från Riksdagens sida, och lärer Kongl. Maj:t, derest Nilsson till Kongl. Maj:t i vederbörlig ordning ingifver ansökan i ämnet, icke underlåta att vidtaga den åtgärd i fråga om beredande af godtgörelse åt Nilsson, hvartill Kongl. Maj:t efter ärendets utredning må finna förhållandena föranleda.

Utskottet hemställer alltså,

att herr C. T. Linds förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 20 mars 1893.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.